Tyrimų metu buvo atidengtas apardytas pastato ŠR pamato kampas, pastato P bei R dalies pamatų fragmentai. Tirtose vietose atkastų pastato pamatų storis siekia iki 55 cm. Pamatai į žemę įkasti iki 60–70 cm gylio. Tai, jog bendras pastato užimamas plotas yra apie 200 m^2, bei tyrimų metu rastas didelis kiekis koklių leidžia manyti, jog pastatas atliko reprezentacinę funkciją, o sprendžiant pagal pamatų storį, galima daryti prielaidą, jog pastato būta medinio.

Markučiai manor site

At the site of the ruins in Markučiai (SE part of Vilnius) of the Kiška– Chodkevičius family manor, which was investigated by A. H. Kirkor and E. Tiškevičius in 1853 and located by D. Stončius in 2008, seven test pits (a total of 8 m^2) were excavated in 2009 (Fig. 1). The most valuable cultural layer was recorded in test pits 1–3 that were excavated near the NW corner of the manor site and where the layer was 20–55 cm thick. The layer contained large numbers of early 17th-century stove tile and ceramic fragments (Fig. 2). The manor house was wooden.

Vilnius Morkūnas, Bronius Dakanis

Kelmės dvaro sodyba

Vadovaudamasi 2006 m. parengtu Kelmės dvaro sodybos svirno konservavimo ir restauravimo techniniu projektu, ISS tyrė jo aplinkos hidroizoliacijos darbų vietas. Pats svirno pastatas pailgas ŠV–PR kryptimi, 31 m ilgio, 10 m pločio. Tyrimai aplink svirno pastatą vykdyti visu jo perimetru – daugiau kaip 80 m ilgiu iki projektinio 40–55 cm gylio palei ŠV bei PR pamatus 50 cm pločiu, ŠR – 1 m pločiu. Iš viso ištirtas 38 m^2 plotas, žvalgyta per 160 m^2. Tyrimų pradžioje buvo iškastos ir fiksuotos pamatų hidroizoliacijos tranšėjos prie galinio (ŠV) svirno pamato. Čia 6 m^2 plotas iškastas per 2 etapus. Pradžioje ties galinio pamato viduriu buvo palikta 2,5 m ilgio kontrolinė atkarpa gruntų pjūvių fiksavimui, kuri vėliau nukasta. Tyrimų vietoje paviršinės žemės sluoksnyje aptikus 8 pavienius archeologinius radinius (plokštinių koklių, puoštų herbiniu ir augaliniu ornamentu, bei žiestų puodų šukių, kalvio darbo vinių, plytų su braukomis fragmentų) ir 3 stulpų liekanas, pamatų hidroizoliacijos ŠR ir PR tranšėjų tyrimai tęsti žvalgant kasimo darbus. Šalia ŠR pamato aptikti tik 3 archeologiniai radiniai, prie PR – nė vieno. Vienas nedidelis 75x80 cm dydžio žemės darbų vietos plotelis prie galinio (PR) pamato, 2,2 m į ŠR nuo svirno P kampo grunto sluoksnių fiksavimui iškastas iki įžemio – molingo smėlio, aptikto 82 cm gylyje nuo žemės paviršiaus (1,25 m gylyje nuo pamato viršaus).

Pastato fasadinėje (PV) pusėje 5 m pločiu, maždaug iki 20 cm gylio po asfalto danga žvalgytas paviršinio grunto pažeminimas. Ties svirno durimis iškart po žemėmis aptiktų aikštelių vietose, stengiantis jų nesunaikinti tvarkant pamatus ir aplinką, atidengti 3 plotai. Plotas 1, žvalgytas 2,3 m į PR nuo V pastato kampo, buvo 2,6x4,1 m dydžio (10,7 m^2). Plotas 2, kuris apėmė 2,5x4 m plotą (10 m^2), žvalgytas 7,3 m į PR nuo pirmojo, o plotas 3 – 2,25 m į ŠV nuo pastato P kampo ir 8,3 m į PR nuo ploto 2. Jis buvo 3,2x3,5 m dydžio (11,2 m^2). Prie svirno V kampo, plote 1, šalia durų aikštelės akmenų aptikta daug archeologinių radinių – puodyninių ir įvairių plokštinių koklių (1–2 pav.) bei žiestų glazūruotų ir

neglazūruotų puodų šukių, kalvio darbo vinių (beje, dauguma radinių, aptiktų tiriant hidroizoliacijos darbų vietą, rasti irgi prie svirno to paties kampo).

Aptiktos aikštelės prie svirno durų (be abejo, ir buvusių laiptelių) įrengtos jų šonuose ir priekyje paguldant didžiulius (iki 48x75 cm, 38x6 cm) lauko akmenis, o plotą tarp jų išgrindžiant smulkesniais. Šoninių ir galinių aikštelių akmenų paviršiai buvo nuo 1–4 cm iki 11–39 cm gylyje nuo svirno pamato viršaus. Dalis akmenų gali būti jau išlupti (plote 3 aikštelės ŠV krašto akmuo prie pamato jau buvo iškeltas pradėtų darbų metu).

Tyrimų metu dvaro svirno aplinkoje aptikti archeologiniai radiniai datuojami XVII–XVIII a. Neabejotina, kad jie į šią teritoriją kartu su supiltiniu gruntu pateko iš senosios dvarvietės vietos svirno statybos metu.

0 5 cm

1 pav. Plokštinių koklių fragmentai. V. Morkūno nuotr.

Fig. 1. Fragments of panel stove tiles (Blattkacheln).

Kelmė manor

In 2009, the ISS excavated a total of 38 m^2 beside the foundations of the Kelmė (Samogitia) manor granary, which were being waterproofed, and discovered 17th–18th-century finds: 'pot-shaped' (*Topfkacheln*) and various panel (*Blattkacheln*) stove tiles (Figs. 1–2), sherds of glazed and unglazed thrown pot sherds, and hand-forged nails. The majority of the finds were discovered near the building's W corner.

2 pav. Glazūruotų plokštinių koklių fragmentai. V. Morkūno nuotr. 0 5 cm

Fig. 2. Fragments of glazed panel stove tiles.

